

HISTORISK TIDSKRIFT
(Sweden)

128:1. 2008

Redaktören har ordet

Nytt år, ny årgång. I år det 200 år sedan det krig inleddes som så småningom ledde till att Sverige och Finland uppstod som självständiga stater. Striderna började den 21 februari 1808 och med Sveaborgs kapitulation den 3 maj var kriget i praktiken avgjort även om det fortsatte till sensommaren påföljande år. Fredrikshamnfreden den 17 september 1809 är en av de mest skickelse-digra händelserna i Sveriges historia. Vilken utveckling som följt om riksklyvningen inte skett då, vid 1800-talets inledning, är omöjligt att veta, men krigets utgång har helt visst haft stora politiska, ekonomiska och sociala följder i Sverige och Finland – sannolikt även i övriga Östersjöområdet.

Händelserna 1808–1809 kommer naturligtvis att uppmärksammas på många håll den närmaste tiden. I Finland har förberedelserna för ”märkesåret” – den värdeneutrala beteckning man valt – pågått i många år. Det officiella Sverige har reagerat mer yrvaket och först i slutet av juni 2007 hade den så kallade Nationalkommittén för Märkesåret 1809 ett konstituerande möte under ledning av utrikesministern. Jag har själv haft möjlighet att följa överläggningarna på nära håll och kunnat uppleva hur historien i dessa sammanhang behandlats som något närmast generande som bör gömmas undan.

Syftet med de svenska insatserna under märkesåret är att ”stärka samhörigheten mellan Sverige och Finland”. Detta skall bland annat ske ”genom att kunskapen om de båda ländernas gemensamma bakgrund, värden och utvecklingsmöjligheter fördjupas hos en bredare allmänhet”. Att svenskar i gemen har ganska ytliga kunskaper om Finland och om dess med Sverige gemensamma historia har, förmodligen med rätta, tagits för givet i diskussionerna. Med detta som utgångspunkt har mycket därför handlat om hur den historiska bakgrunden till märkesåret bäst skall kunna gömmas för att inte skrämja bort den allmänhet som också förutsätts vara ointresserad av att fördjupa sina kunskaper på området. Historien antas vara en bitter kärna som måste drageras med sötsmakande jippon.

Det är en händelse som ser ut som en tanke att vi kan inleda denna årgång med en initierad forskningsöversikt över Osmo Jussilas produktion. Jussila är den främsta auktoriteten på Storfurstendömet Finlands historia 1809–1917, men alltför lite uppmärksam i Sverige på grund av att blott få av hans verk finns översatta. Aleksander Kans historiografiska genomgång av hans produktion visar på den långt mer framträdande roll historien – på gott och ont – in-

tar i vårt östra grannland. Tolkningar har förändrats med de politiska konjunkturerna och Finlands ställning till *sin* östra granne. I Finland kan historien inte undvaras på det sätt vi ofta tror oss kunna i Sverige.

Den svenska historieforskningens rörelseriktning och relevans är en fråga som vi på *Historisk tidskrift* vill uppmärksamma vid Historikermötet i Lund den 24–26 april. Tidskriften kommer att stå värd för ett rundabordssamtal på temat: "Svensk historieforskning i dag: tillstånd och riktning". Bakgrunden är de diskussioner vi fortlöpande för i redaktionsrådet om aktuella strömningar inom olika historiska discipliner och hur väl de avspeglas i tidskriften. Vår strävan är att innehållet skall hålla högsta möjliga nivå och samtidigt ge en relevant, bred och rättvisande bild av den forskning som bedrivs i landet.

Det är tyvärr alltför sällan vi får reaktioner från läsarna om hur denna ambition uppfylls och syftet med vårt rundabordssamtal är att få en mer övergripande diskussion om läget för svensk historieforskning. Exempel på frågor som vi vill belysa är:

- Vilken typ av historieforskning bedrivs i dag i Sverige (ämnen, områden, perioder, metoder, teoretiska perspektiv)?
- Hur och på vilka sätt förhåller den sig till internationell forskning och hur står den sig i jämförelse?
- Vad får den nationella kontexten (språk, ämnesval) för konsekvenser på forskningen?
- Har de skilda historievetenskapliga disciplinerna olika identiteter och hur förhåller de sig till varandra?
- Hur förhåller sig forskarna till det omgivande samhället?
- Vilka former och fora använder vi för att orientera oss om aktuell forskning och för att kommunicera med varandra och med samhället?

Några inbjudna talare kommer att inleda med korta personliga reflektioner och därefter följer en öppen diskussion. Även om alla tankar välkomnas hoppas vi också få synpunkter som rör *Historisk tidskrifts* roll och ställning. Först och främst vill jag därför uppmana alla läsare att komma till Historikermötet i Lund. Väl där vill jag att ni besöker vår session och passar på tillfället att lufta era åsikter, positiva och negativa, om svensk historieforskning och om *Historisk tidskrift*.

Jonas Nordin